

Brüsszel, 2025. november 7.
(OR. en)

14932/25

EDUC 416
SOC 735
EMPL 486
COMPET 1125
DIGIT 222
ENV 1173

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A szakképzés szerepe a versenyképesség és a reziliencia terén – <i>Véleménycsere</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyra vonatkozó elnökségi vitaindító feljegyzést a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) 2025. november 27-i ülésén tartandó véleménycsere előkészítése céljából.

A szakképzés szerepe a versenyképesség és a reziliencia terén*Elnökségi vitaindító feljegyzés***A szakképzés mint az Európa gerincét alkotó elemek egyike**

A szakképzés sok éve az európai együttműködés egyik kulcsfontosságú kérdése, és miközben Európa gyorsuló zöld és digitális átállással, illetve demográfiai átmenettel, valamint újból biztonsági fenyegetésekkel – például a létfontosságú infrastruktúrák elleni hibrid támadásokkal – szembesül, egyre nyilvánvalóbbá vált a magasan képzett munkaerő szükségessége. Azonban továbbra is Európa-szerte túl sok ország néz szembe készséghiánnyal, a szakképzésben való részvétel alacsony szintjével, a lemorzsolódók magas arányával, és azzal az állandósult megítéléssel, hogy a szakképzési pályák alacsonyabb értéket képviselnek, mint a felsőoktatási pályák. Ezért nemcsak Európa versenyképességének, hanem gazdasági és demokratikus rezilienciájának, valamint azon képességének a megerősítése is kiemelkedő fontosságúvá vált, hogy mindenki számára egyenlő esélyeket biztosítson az oktatáshoz és képzéshez, az egész életen át tartó tanuláshoz és a minőségi munkahelyekhez való hozzáférés tekintetében.

A szakképzés mint a versenyképesség és a reziliencia egyik pillére

Az oktatás és képzés az Európai Unió gazdasági és szociális menetrendjének egyik központi elemét képezi. Az elmúlt években számos uniós szintű kezdeményezés bevezetésére került sor Európa versenyképességének, valamint gazdasági és demokratikus rezilienciájának megerősítése, továbbá annak érdekében, hogy mindenki számára egyenlő esélyeket lehessen biztosítani az oktatáshoz és képzéshez, az egész életen át tartó tanuláshoz és a minőségi munkahelyekhez való hozzáférés tekintetében. E kezdeményezések az oktatásban, a képzésben, a készségfejlesztésben és az egész életen át tartó tanulásban való részvételt célozzák. Közéjük tartozik a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló, 2020. november 24-i tanácsi ajánlás¹, valamint az olyan bizottsági kezdeményezések, mint az európai készségfejlesztési program², a 2021–2027-es időszakra szóló digitális oktatási cselekvési terv³ és a készségfejlesztési paktum.

¹ HL C 417., 2020.12.2., 1. o.

² COM(2020) 274 final.

³ COM(2020) 624 final.

Az európai versenyképesség jövőjéről szóló 2024. évi Draghi-jelentés hangsúlyozza, hogy a készségekbe – különösen a szakmai és a technikai készségekbe – való beruházás alapvető fontosságú ahhoz, hogy Európában megvalósulhasson a stratégiai autonómia, az innováció és a társadalmi kohézió. A jelentés rámutat az oktatás és képzés területén fennálló számos kihívásra, például a szakképzésnek a változó munkaerőpiaci igényekhez való, szükséges hozzáigazítására, az oktatás szintjének csökkenésére, a hátrányos helyzetű diákok támogatásának hiányára, a TTMM-tehetségek kiaknázásának elégtelen voltára és az alapvető digitális készségek súlyos hiányára.

A kihívások ismertetését követően a Draghi-jelentés a készséghiányok kezelésére irányuló olyan európai stratégia kidolgozására szólít fel, amely az oktatás valamennyi szakaszára összpontosít. Hangsúlyozza továbbá, hogy meg kell erősíteni többek között az alapvető írástudási és számolni tudási készségeket, a digitális készségeket, a zöld készségeket, a TTMM-készségeket és a transzverzális készségeket.

Ahhoz, hogy ezeket a megállapításokat és ajánlásokat át lehessen ültetni a gyakorlatba, új lendületet kell adni a szakképzésnek mint olyan, vonzó és magas színvonalú oktatási pályának, amely ígéretes karrierlehetőségeket kínál a tanulók számára.

Felhívás koordinált fellépésre a szakképzés szerepének megerősítése érdekében

A tagállami erőfeszítések ellenére a közös uniós kihívások középpontjában elsősorban továbbra is a vonzerő, a munkaerőpiaci relevancia, az inkluzivitás és a partnerségek állnak, beleértve a pályaaorientációt, a munkaalapú tanulást, a digitalizációt és a felsőfokú szakképzést.

Ezzel összefüggésben a jövőben az oktatás és képzés, és különösen a szakképzés valamennyi szintjén megvalósuló európai együttműködés keretében tovább kell támogatni az országokat a munkaerőpiaci igények kielégítésében, a kiválóság és az inkluzivitás fokozásában, valamint az innovációnak a szakképzési rendszerekben való ösztönzésében. Ugyanakkor az oktatásnak és képzésnek – beleértve a szakképzést is – biztosítania kell, hogy az egyének rendelkezzenek a szükséges szakmai készségekkel, beleértve a demokratikus társadalmakban való aktív szerepvállalás képességét is.

Az európai szintű erőfeszítéseknek meg kell erősíteniük és ki kell egészíteniük a nemzeti reformokat azáltal, hogy iránymutatást, eszközöket és platformokat biztosítanak az együttműködéshez, lehetővé téve, hogy a szakképzés a társadalmi reziliencia és a versenyképesség valódi mozgatórugójává váljon. Emellett az európai szakképzésben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében elengedhetetlen az oktatás és képzés minden szintjén jelen lévő szolgáltatók, a vállalatok és a kormányok közötti szoros együttműködés annak biztosításához, hogy a szakképzési tantervek relevánsak maradjanak, és reagáljanak a változó munkaerőpiaci igényekre és társadalmi követelményekre. Ez a többoldalú együttműködés javítja az oktatás és képzés minőségét, előmozdítja az innovációt, megerősíti azokat a pályákat, amelyek révén a tanulók hozzáférhetnek a felsőoktatáshoz és/vagy érdemi foglalkoztatási lehetőségekhez, és lehetővé teszi az egyének számára, hogy aktívan részt vegyenek a demokratikus társadalmakban, ezáltal erősítve az európai gazdaságok általános versenyképességét.

A fentiekre figyelemmel az elnökség felkéri a minisztereket, hogy a témáról folytatandó véleménycsere céljából válaszoljanak az alábbi kérdésekre. Kérjük, hogy a felszólalásokat legfeljebb három percre korlátozzák.

- Hogyan igazíthatjuk hozzá nagyobb mértékben a szakképzési programokat a munkaerőpiaci igényekhez, és ezzel egyidejűleg hogyan biztosíthatunk a szakképzésben részt vevő valamennyi tanuló számára olyan, magas színvonalú, inkluzív oktatást és képzést, amely felruházza őket a szükséges szakmai és társadalmi készségekkel?
- Hogyan fokozhatjuk nemcsak a szakképzési programok vonzerejét, hanem azokon belül a nemek egyensúlyát is – különösen a TTMM területén?